לשכת שרת המשפטים

ירושלים

כ"ג אדר תשע"ז
21 מרץ 2017

מס' מכתב: 2017-5046
פנימי: א.א

לכבוד
חה"כ ניסן סלומינסקי
יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט
כנסת ישראל

שלום רב,

הנדון: טיוטת תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון), התשע"ז-2017

מצ"ב טיוטת תקנות בתי המשפט (אגרות), התשע"ז-2017, מלווה בדברי הסבר.

על פי המוצע בתקנות, כל בקשת ביניים שתוגש לבית המשפט תחויב בתשלום אגרה בסך 50 ש"ח בכל הערכאות, מלבד בקשות מסוימות, המפורטות בתקנה, אשר תהיינה פטורות מאגרה כאמור. לתיקון הועלו מספר טעמים: ראשית, בקשה בכתב כרוכה, במרבית הפעמים, בעלויות דומות להליך העיקרי, שכן הטיפול בבקשה דורש פתיחת תיק, העברת הבקשה לתגובה, לעיתים מתקיים דיון ולרוב ניתנת החלטה של גורם שיפוטי; שנית, מטרת התיקון היא לצמצם את כמות הבקשות המוגשות לבתי המשפט ובעיקר בקשות הסרק המוגשות על ידי הצדדים ובכך להפחית את העומס המוטל על מערכת בתי המשפט, לרבות העלויות הכרוכות בכך. בנוסף, הטלת אגרות על בקשות ביניים נהוגה בבתי משפט לענייני משפחה ואין טעם להבחין בין הערכאות בעניין זה.

לצד קביעת חובת אגרה בגין בקשות ביניים ייקבע פטור מאגרה בבקשות מסוימות המנויות בתקנות המוצעות. מדובר בבקשות שבמהותן עשויות דווקא לייעל את ההליך המשפטי ולחסוך בזמן שיפוטי, בקשות טכניות שהטיפול בהן אינו כרוך בזמן שיפוטי יקר, או בבקשות שהינן חלק אינהרנטי מההליך ולא ניתן לקיים את ההליך בלעדיהן ועל כן אין הצדקה לחייב את מגיש הבקשה באגרה.

רח' צאלח א-דין 29, ת.ד. 49029 ירושלים מיקוד 9149001, טל': 02-6466527, פקס: 02-6285438

לשכת שרת המשפטים

תקנות אלו מותקנות בהמשך להחלטת ממשלה מיום 5.8.2015 ובהתאם להמלצותיה של הועדה לבחינת דרכי ייעול ההליכים המשפטיים בראשות השופטת רות רונן משנת 2008.

ביום 8 מרץ 2017 אישרה ועדת האגרות הבינמשרדית את טיוטת התקנות שבנדון. מצ"ב פרוטוקול דיון ועדת האגרות הבינמשרדית מיום 9 מרץ 2017.

כמו כן, ביום 19 מרץ 2017 אישר שר האוצר את טיוטת התקנות שבנדון, בהתאם לסעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה – 1985. (מצ"ב).

לפיכך, אודה על העלאת נוסח התקנות המוצע על סדר יום הוועדה לשם אישורן.

בברכה,

איילת שקד

רח' צאלח א-דין 29, ת.ד. 49029 ירושלים מיקוד 9149001, טל': 02-6466527, פקס: 02-6285438

תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון מס'), התשע"ז-2017

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 83 ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984[1] (להלן- החוק), סעיף 13(1) לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000[2], באישור שר האוצר לפי סעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985[3], ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקינה תקנות אלה:

הוספת תקנה 6א 1. אחרי תקנה 6 לתקנות העיקריות יבוא:

"אגרה בבקשה בכתב

6א.(א) בבקשה בכתב תשולם אגרה לפי פריט 7א בתוספת, לפי הענין.

(ב) על אף הוראות תקנות אלה, אגרה ששולמה לפי תקנת משנה (א) לא תוחזר."

תיקון תקנה 20 2. בתקנה 20 לתקנות העיקריות-

פריט (2) – יימחק;

בפריט (4) אחרי המילים "להשבת אגרה" יבוא – ", להחזר ערבון, ערובה ופקדון";

---

[1] ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

[2] ס"ח התש"ס, עמ' 190.

[3] ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"א, עמ' 130.

אחרי פסקה (30), יבוא:

" (31) בקשה לתיקון טעות סופר בהחלטה או בפרוטוקול;

(32) הליך ביניים לפי פקודת החברות או פקודת פשיטת הרגל, במסגרת הליך פירוק או פשיטת רגל;

(33) בקשת רשות להתגונן בסדר דין מקוצר;

(34) בקשה למחיקת כותרת בתביעה לסדר דין מקוצר;

(35) בקשה למחיקת הליך המוגשת על ידי מגישו;

(36) בקשה לאיחוד תיקים;

(37) בקשה למחיקה מחוסר מעש;

(38) בקשה למתן החלטה;

(39) בקשה למתן פסק דין בהעדר הגנה;

(40) בקשה לפי תקנות 215ה(ה) ו- 421 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד- 1984 (להלן- תקנות סדר הדין האזרחי);

(41) בקשה להזמנת עדים;

(42) בקשה להוספת אסמכתא;

(43) בקשה של בעל דין ששופט צד להליך לפי סעיף 24 לחוק;

(44) בקשות בעניין פומביות הדיון לפי סעיפים 68 ו- 70 לחוק;

(45) בקשה להחזרת מוצג;

(46) בקשה לשחזור תיק;

(47) בקשה שתוגש בהסכמת הצדדים;

(48) כל בקשה המוגשת בבית משפט לתביעות קטנות;

(49) בקשה לעדכון פרטי התקשרות, לרבות מען"

3. בתוספת לתקנות העיקריות –

(1) האמור בפריט 7 לתוספת יימחק ובמקומו יבוא – "אבעיה לפי תקנה 234 לתקנות סדר הדין האזרחי; בקשה למינוי בורר לפי סעיף 8 לחוק הבוררות, תשכ"ח-1968; אישור הסכם פינוי לפי סעיף 12 לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 245" ;

האמור בפריט 19 לתוספת יימחק ובמקומו יבוא - "אבעיה לפי תקנה 234 לתקנות סדר הדין האזרחי; בקשה למינוי בורר לפי סעיף 8 לחוק הבוררות, תשכ"ח-1968; אישור הסכם פינוי לפי סעיף 12 לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 494"

(2) אחרי פריט 7 יבוא:

"7א. בקשה בכתב 50"

תחילה ותחולה

4. (א) תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן.

(ב) תקנות אלה תחלנה אף על תביעות התלויות ועומדות בבתי המשפט.

__ ב_____התשע"ז
(__ב_____2017)
(2017-2343)

_____
איילת שקד
שרת המשפטים

דברי הסבר

כיום, בקשה בכתב אינה חייבת באגרה. בהתאם להמלצות הוועדה לבחינת דרכי ייעול ההליכים המשפטיים בראשותה של השופטת רות רונן (יוני 2008) ובהתאם להחלטות ממשלה מיום 15.7.10 ומיום 15.8.2015, מוצע לקבוע אגרה בעד הגשת בקשה בכתב מהטעמים המפורטים להלן:

(1) <u>בקשה בכתב היא "הליך בתוך הליך"</u>. למעשה, בקשה בכתב כרוכה בעלויות דומות לכאלה שנגרמות כאשר נפתח תיק תובענה, שכן, הטיפול בבקשה דורש פתיחת תיק, העברת הבקשה לתגובה, לעיתים מתקיים דיון ולרוב ניתנת החלטה של גורם שיפוטי. אין אפוא טעם להבחנה לעניין תשלום האגרה בין הגשת "הליך" לבין הגשת "בקשה".

(2) <u>ויסות הליכים</u>- הניסיון מלמד, כי בחיוב זה יש כדי להרתיע בעלי דין מפני הגשת בקשות סרק, המאריכות את הדיונים, שאינן מחויבות לשם בירור הסכסוך שבפני בית המשפט. בעלי דין נוטים לא אחת להגיש בקשות רבות, שחלקן מיותר, ואינו מועיל לקידום ההליך. אם הגשת בקשה תהיה כרוכה בעלות כלשהי, הדבר עשוי לצמצם את מספר הבקשות המוגשות, כך שיוגשו בקשות הכרחיות בלבד.

כמו כן, ישנן בקשות שהצורך להגישן נובע ממחדל של המבקש, כגון בקשות לתיקון כתב טענות, הוספה וכד'. ההנחה היא כי אם בעלי הדין ידעו כי הליך כזה כרוך בעלות נוספת, ישתדלו להביא את כל החומר בפני בית המשפט מלכתחילה, באופן שלא יצריך בקשות תיקון. צד שהתרשל ונאלץ לבקש תיקון- מוצדק שישא בעלות נוספת.

(3) אין סיבה להבחין בין הליכים המתנהלים בבית משפט לענייני משפחה, שם מוטלת אגרה עבור כל בקשה, כפי שקבוע בפריט 7 לתוספת הראשונה לתקנות בית משפט לענייני משפחה (אגרות), התשנ"ו-1995, לבין כל הליך המתנהל בבתי המשפט האחרים.

לאור האמור לעיל, מוצע למחוק את פריט (2) לתקנה 20 שעניינו בפטור עבור בקשות לסעד ביניים ולהוסיף לתקנות האגרות את תקנה 6א אשר תחייב תשלום אגרה בגין בקשות בכתב, תוך קביעת סכומי אגרה נמוכים יחסית בעד בקשה.

בנוסף לאמור, התקנות בנוסחן הנוכחי קובעות בפרטים 7 ו-19 לתוספת אגרה בסך של 233 ₪ בבית משפט שלום ו-466 ש"ח בבית משפט מחוזי בגין כל בקשה שאינה פטורה מאגרה לפי התקנות. מדובר בבקשות בודדות העוסקות בעניינים הבאים: אבעיה לפי תקנה 234 לתקנות סדר הדין האזרחי; בקשה למינוי בורר או מתן הוראות לבורר לפי סעיף 8 לחוק הבוררות, תשכ"ח-1968; אישור הסכם פינוי לפי סעיף 12 לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. מדובר בבקשות שלמעשה פותחות את ההליך בבית המשפט (זו למעשה אגרת פתיחת התיק) ועל כן יש לחייב בגינן תשלום אגרה גבוה יותר מתשלום עבור בקשות ביניים. על כן מוצע להתאים את התקנות ולציין באופן מפורש את הבקשות בגינן תגבה אגרה מיוחדת בסך 233 ₪ בבית משפט השלום ו-466 ₪ בבית המשפט המחוזי.

כתוצאה מביטול הפטור מתשלום אגרה בעד בקשות בכתב, התעורר הצורך לעדכן את רשימת העניינים הפטורים בכל זאת מתשלום אגרה. מדובר בבקשות ביניים שבמהותן עשויות לייעל את ההליך המשפטי ולחסוך בזמן שיפוטי, בבקשות טכניות שאינן קונטרניות ושהטיפול בהן אינו כרוך בזמן שיפוטי יקר, או בבקשות שהינן חלק אינהרנטי מההליך ולא ניתן לקיים את ההליך בלעדיהן ועל כן אין הצדקה לחייב את הבקשה באגרה אם לא מדובר בבקשות קונטרניות או חוזרות שלא לצורך.

בתקנה 20(4) מוצע להרחיב את הפטור בגין בקשה להשבת אגרה גם בנוגע לבקשות שעניינן בהשבת ערובה ופקדון. הטעם לפטור נעוץ באופיו האדמינסטרטיבי של ההליך המוסדר בתקנות.

פסקה 20(31) – מדובר בשכלול של תקנה 20(2) סיפא לתקנות הקיימות. מוצע לנקוט את המינוח המדויק "החלטה", שכן לפי תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, "החלטה" כוללת גם פסק דין.

פסקה 20(32) – כיום, בקשה לפשיטת רגל המוגשת על ידי חייב או לפירוקה של חברה לפי החלטתה פטורה מאגרה לפי תקנה 20(17) לתקנות הקיימות. הרציונל בפטור הוא שלחייב או לחברה המבקשים לפתוח בהליך אין, בדרך כלל, את המשאבים הכספיים הנדרשים לתשלום אגרה. רציונל זה יפה גם כאשר עסקינן בהליכי ביניים. עוד נראה, כי יש מקום לפטור מפרק של חברה, נאמן בהליכי פשיטת רגל או בעל תפקיד בהליכים לפי סעיף 350 לחוק החברות מתשלום אגרה בהליכי ביניים. לאור כך שהרציונל של החיוב בתשלום האגרה בהליכי ביניים הוא מניעת בקשות סרק, הרי שחשש זה קטן כשמדובר בבעל תפקיד אובייקטיבי שמשמש כזרועו הארוכה של בית המשפט. בנוסף, תשלום האגרה, ככל שיוטל, יתבצע מקופת פשיטת הרגל ולא מכיסו של הנאמן, ועל כן ספק אם תשלום אגרה כשלעצמו ימנע מבעל התפקיד להגיש בקשות סרק. אשר לבקשות המוגשות על ידי נושים, בעלי מניות או צדדים מעוניינים אחרים – במקרים רבים, עקב ריבוי הנושים או בעלי המניות, אין להם כל תמריץ לנקוט בהליכים במסגרת הליכי הפירוק או פשיטת הרגל. במקרים אלו ניתן לטעון, כי חיוב באגרה יפחית עוד יותר את התמריץ לנקוט בהליכים, זאת גם אם עסקינן

בהליכים יעילים, המקדמים את הליכי הפירוק או פשיטת הרגל. יתר על כן, נראה כי אין מקום לחיוב באגרה מקום שהליכי הביניים הם אינהרנטיים להליך העיקרי, והדיון בהם הוא כזה שהחוק מעודד, ושיש בו כדי לקדם את הדיון באופן תכליתי (למשל, בקשה למינוי מפרק או מפרק זמני לפי סעיף 300 לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983). מאחר שעולה מן האמור לעיל שיש לפטור מתשלום אגרה הליכי ביניים במסגרת הליכי פירוק או פשיטת רגל, מוצע לקבוע פטור מתשלום אגרה לכל הליכי הביניים בהליכים אלה.

פסקאות 20(33)-(34) – בקשת רשות להתגונן יש לראות, לעניין תשלום אגרה, כהגשת כתב הגנה שאינה כרוכה בתשלום אגרה. כך גם לעניין בקשה למחיקת כותרת אשר מהווה טענת הגנה.

פסקאות 20(35)- (38) – הטעם לפטור נעוץ באופיו האדמינסטרטיבי של ההליך המוסדר בתקנות סדר הדין האזרחי, ובייעול עבודת בית המשפט והפחתת העומס על ידי סגירת תיקים שאינם פעילים או במתן החלטה המסיימת את ההליך.

פסקה 20(39) – בקשה למתן פסק דין בהעדר הגנה היא בקשה פורמלית, והיא אינה מצריכה החלטת ביניים בהליך, אלא אך את מתן פסק הדין. כמו כן, כאשר נתבע לא הגיש כתב הגנה במועד, על בית משפט, לפי תקנה 97 לתקנות סדר הדין האזרחי, ליתן פסק דין, והוא אינו נזקק כלל לבקשה מצד התובע (ר' רע"א 8712/04 דן בן טוב ואח' נ' אורות הגליל אחזקות בע"מ ואח', החלטה מיום 27.1.2005). זהו חיזוק נוסף להצדקה שקיימת לפטור את התובע מתשלום אגרה בסיטואציה זו.

פסקה 20(40) – מדובר בהשגות על החלטת מזכירות בית המשפט באשר לאי קבלתו לרישום של כתב בי-דין אלקטרוני או תצהיר אלקטרוני ועל החלטת המזכירות לא לקבל לרישום ערעור שלא הוגש לפי התקנות. ההשגה על החלטה בעניין אי קבלתו לרישום של כתב בי-דין אלקטרוני או תצהיר אלקטרוני מוגשת לרשם בית המשפט או לשופט ובמקרה של אי קבלת ערעור לשופט בית המשפט שלערעור. מאחר שמדובר בהשגה על החלטה של המזכירות ולא בהחלטה שיפוטית ולאור אופיו האדמינסטרטיבי של ההליך מוצע לפטור את הבקשה מתשלום אגרה.

פסקאות 20(41)-(42) – הטעם לפטור מאגרה הוא שמדובר בבקשות שהינן חלק אינהרנטי מההליך ולא ניתן לקיים את ההליך בלעדיהן ואין הצדקה לחייב את הבקשה באגרה. פטור לעניין בקשה להזמנת עדים מופיע גם בתקנה 7(4) לתקנות בתי משפט לענייני משפחה (אגרות), התשנ"ו-1995 ועל אותו משקל אין מניעה להרחיבו גם לעניין בקשה להוספת אסמכתא.

פסקה 43 – מוצע לפטור מאגרה בעל דין במקרה בו שופט הוא צד להליך ובעל הדין מגיש בקשה לנשיא בית המשפט העליון לקביעת בית המשפט בו יידון ההליך. ההצדקה לפטור נובעת מהעובדה כי המחוקק מחייב את בעל הדין להגיש בקשה זו בשל אופיו המיוחד של הצד לתיק.

פסקה 44- מוצע לפטור מאגרה בקשות ביניים שעניינן פומביות הדיון לאור חשיבותו של עקרון הפומביות והעובדה כי מדובר בבקשות פשוטות יחסית שאינן גוזלות זמן שיפוטי יקר.

פסקאות 20(45)-(46) – בקשה להחזרת מוצג ובקשה לשחזור תיק - הטעם לפטור נעוץ באופיו האדמינסטרטיבי של ההליך המוסדר בתקנות.

פסקאות 20(47) - בקשה, אשר במועד הגשתה לבית המשפט היא מוסכמת על ידי כל בעלי הדין, לא מצריכה, על פי רוב, דיון בבית המשפט, ולכן מוצע לפטור בקשה זו מתשלום אגרה. באופן זה יש גם כדי לעודד את הצדדים להגיע להסכמה בטרם הגשת הבקשה ובכך לחסוך מבימ"ש לנהל עבור אחד הצדדים את המו"מ מול הצד השני בעניין הבקשה. מנגד, כל בקשה שלא בהסכמת הצדדים מצריכה את התערבותו הפוזיטיבית של בית המשפט בין הצדדים (כגון החלטה למתן תגובה שכנגד), ועל כן יש אינטרס לעודד הסכמות.

פסקה 20(48) – המדובר בבקשות במסגרת הליכים בתביעות קטנות שסכום התביעות בהם נמוך יחסית ואין מקום לחייב את בעלי הדין באגרה נוספת מעבר לאגרה שכבר שולמה בהליך העיקרי.

פסקה 20(49) – בקשה לעדכון פרטי התקשרות ומען היא בקשה טכנית שאינה גוזלת זמן שיפוטי ועל כן אינה מצריכה תשלום אגרה.

שר האוצר

כ״א באדר התשע״ז
19 במרץ 2017
המ. 2017-89

לכבוד

גב׳ איילת שקד
שרת המשפטים

הנדון: תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון מס׳), התשע״ז-2017
תקנות בתי המשפט (אגרות)(תיקון) (הוראת שעה), התשע״ז-2017
תקנות ההוצאה לפועל (אגרות, שכר והוצאות) (תיקון), התשע״ו-2016

בתוקף סמכותי לפי סעיף 39ב׳ לחוק יסודות התקציב, התשמ״ה-1985, הריני לאשר את התקנות שבנדון. זאת לאחר שאושרו בישיבת וועדת האגרות הבינמשרדית שנערכה ביום 8 במרס 2017.

בכבוד רב,

משה כחלון

רח׳ קפלן 1 ירושלים 91030 ת.ד 3100 טל׳: 02-5317200 02 פקס׳: 02-5695335
אוצר ברשת: www.mof.gov.il gov שער הממשלה: www.gov.il

מדינת ישראל
משרד האוצר

מינהל הכנסות המדינה

י"א באדר התשע"ז
9 במרץ 2017

חמ. 2017-90

אל:

מר משה כחלון
שר האוצר
משרד האוצר

הנדון: <u>תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון מס'), התשע"ז-2017</u>
<u>תקנות בתי המשפט (אגרות)(תיקון) (תוראת שעה), התשע"ז-2017</u>
<u>תקנות ההוצאה לפועל (אגרות, שכר והוצאות) (תיקון), התשע"ץ-2016</u>

ועדת האגרות הבינמישרדית בישיבתה שנערכה בתאריך 8 במרס 2017 אישרה את הצעים שבנדון.

1. תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון מס'), התשע"ז-2017

בקשה בכתב בהליכים אזרחיים אינה חייבת כיום באגרת. בהתאם להמלצות הוועדה לבחינת דרכי ייעול החליכים המשפטיים בראשותה של השופטת רות רונן (יוני 2008) ובהתאם להחלטות ממשלה מיום 15.7.10 ומיום 15.8.2015, מוצע לקבוע אגרה בעד הגשת בקשה בכתב בהליכים אזרחיים מהטעמים המפורטים להלן:

(1) <u>בקשה בכתב היא "הליך בתנך הליך"</u>. למעשה, בקשה בכתב כרוכה בעלויות דומות לכאלה שנגרמות כאשר נפתח תיק תובענה, שכן, הטיפול בבקשה דורש פתיחת תיק, העברת הבקשה לתגובה, לעיתים מתקיים דיון ולרוב ניתנת החלטה של גורם שיפוטי. אין אפוא טעם לחבחנה לעניין תשלום האגרה בין הגשת "הליך" לבין הגשת "בקשה".

(2) <u>ויסות הליכים</u> - הניסיון מלמד, כי בחיוב זת יש כדי להרתיע בעלי דין מפני הגשת בקשות סרק, המאריכות את הדיונים, שאינן מחויבות לשם בירור חסכסוך שבפני בית המשפט. בעלי דין נוטים לא אחת לחגיש בקשות רבות, שחלקן מיותר, ואינו מועיל לקידום ההליך. אם הגשת בקשה תחיה כרוכה בעלות כלשהי, חדבר עשוי לצמצם את מספר חבקשות תמוגשות, כך שיוגשו בקשות הכרחיות בלבד.

כמו כן, ישנן בקשות שהצורך להגישן נובע ממחדל של המבקש, כגון בקשות לתיקון כתב טענות, תוספה וכדי. ההנחה היא כי אם בעלי חדין ידעו כי חליך כזה כרוך בעלות נוספת, ישתדלו לחביא את כל החומר בפני בית המשפט מלכתחילה, באופן שלא יצריך בקשות תיקון. צד שהתרשל ונאלץ לבקש תיקון- מוצדק שישא בעלות נוספת.

(3) אין סיבה להבחין בין הליכים המתנהלים בבית משפט לענייני משפחה, שם מוטלת אגרה עבור כל בקשה, כפי שקבוע בפריט 7 לתוספת הראשונה לתקנות בית משפט לענייני משפחה (אגרות), חתשנ"ו-1995, לבין כל חליך חמתנחל בבתי המשפט האחרים.

לאור האמור לעיל, מוצע להגביל את חפטור עבור בקשות לסעד ביניים להליכים שאינם אזרחיים ולחוסיף אגרה בגין בקשות בכתב בחליך אזרחי, תוך קביעת סכומי אגרה נמוכים יחסית בעד בקשה (50 ₪).

רח' קפלן 1 ירושלים 91030 ת.ד 3100 טל': 02-5317111 פקס': 02-5695341
אוצר ברשת: www.mof.gov.il gov שער הממשלה: www.gov.il

לצד קביעת תובת אגרה בגין בקשות ביניים, מוצע לקבוע פטור מאגרה בבקשות מסויימות אשר במהותן עשויות לייעל את ההליך המשפטי ולחסוך בזמן שיפוטי, בבקשות טכניות שהטיפול בהן אינו כרוך בזמן שיפוטי יקר או בבקשות שהינן חלק אינהרנטי מההליך ולא ניתן לקיים את ההליך בלעדיהן.

בנוסף לאמור, התקנות בנוסחן הנוכחי קובעות בפרטים 7 ו-19 לתוספת אגרה בסך של 245 ₪ בבית משפט שלום ו-490 ₪ בבית משפט מחוזי בגין כל בקשה שאינה פטורה מאגרה לפי התקנות. מדובר בבקשות בודדות העוסקות בעניינים הבאים: אבעיה לפי תקנה 234 לתקנות סדר הדין האזרחי; בקשה למינוי בורר או מתן הוראות לבורר לפי סעיף 8 לחוק הבוררות, תשכ"ח-1968; אישור הסכם פינוי לפי סעיף 12 לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשמ"ד-1984. מדובר בבקשות שלמעשה פותחות את ההליך בבית המשפט (זו למעשה אגרת פתיחת התיק) ועל כן יש לחייב בגינן תשלום אגרה גבוה יותר מתשלום עבור בקשות ביניים. על כן מוצע להתאים את התקנות ולציין באופן מפורש את הבקשות בגינן תגבה אגרה מיוחדת בסך 245 ₪ בבית משפט השלום ו-490 ₪ בבית המשפט המחוזי. לדברי נציג משרד המשפטים, מדובר בשינוי מבחיר לתקנות, כלומר אין מדובר בהטלת אגרות נוספות או גבוהות יותר.

2. תקנות בתי המשפט (אגרות)(תיקון) (תוראת שעה), התשע"ז-2017

בשנת 2014 תתם שר הפנים על הנחיה שתאפשר לרשום את תלאום הארמי במרשם האוכלוסין, וזאת בהתאם לתוות דעת מקצועיות אשר קבעו כי מתקיים לגבי לאום זה התנאים הנדרשים בפסיקה להוכחת קיומו של הלאום. ואולם, מי שהיה רשום בלאום אחר, וביקש לשנות את הרישום בפרט הלאום ולהירשם כבן תלאום הארמי, לפי סעיף 19ג (א) לחוק מרשם האוכלוסין, תשכ"ה-1965, נדרש להציג בפני פקיד הרישום תעודה ציבורית תמעידה על השינוי, ותעודת זו יכולה להינתן אך ורק מאת בית המשפט המחוזי. לשם כך על הפונה לפנות לבית המשפט המחוזי ולפתוח בהליך לקבלת פסק דין הצהרתי בנוגע להיותו בן הלאום הארמי. הליך זה כרוך בהוצאות כספיות לרבות תשלום אגרה למתן פסק דין הצהרתי העומד כיום על סך של כ-1,140 ₪.

מאחר שהתכרה בבני תלאום הארמי נעשה רק בשנת 2014 ומאחר שנטען כי רבים מבני האוכלוסיה הארמית נמנעים מלשנות את הלאום שלהם במרשם האוכלוסין בשל העול הכספי הכרוך בכך, מוצע לחקל על אוכלוסיה זו ולפטור אותם מתשלום אגרה וזאת כתוראת שעה למשך 3 שנים. מטרתו של הפטור המוצע היא לעשות צדק עם בני האוכלוסיה הארמית, שתאפשרות להרשם במרשם האוכלוסין כבני לאום זה ניתנה רק בשנת 2014, ולאפשר להם לפעול לשינוי הרישום של הלאום אליו הם משתייכים מבלי שהנטל הכלכלי של ההליך המשפטי ימנע בעדם לעשות כן.

3. תקנות התוצאה לפועל (אגרות, שכר והוצאות) (תיקון), התשע"ו-2016

א. פרט (14) לתקנות התוצאה לפועל (אגרות, שכר והוצאות), התשכ"ח-1968 קובע כי תמורת הפקת שאילתה בתוצאה לפועל יש לשלם 4 ₪. גביית הסכום האמור מקשה מאוד על תפקוד המערכת וגורמת לחוסר יעילות ולהטרדת בעלי הדין המבקשים הפקת שאילתות.

כמו כן מאחר שכיום ניתן להפיק את השאילתות באופן עצמאי באתר האינטרנט ניתן להניח שמרבית המבקשים יימנעו מלהגיע ללשכת לקבלת השירות ויפיקו את השאילתות הדרושות להם באופן עצמאי מאתר האינטרנט לפיכך מספר הפונים ללשכות התוצאה לפועל לקבלת השירות יקטן וממילא התפסד שבביטול האגרה לא יהיה גדול. כמו כן, מאחר שכיום ניתן להפיק את השאילתות באופן עצמאי יש להניח שמבקשים שבכל זאת יגיעו לקבלת השירות בלשכה הם כאלה אשר אין להם את היכולת להפיק את השאילתות באופן עצמאי. התוצאה לפועל אינה רוצה שדווקא אלה אשר אין להם גישה לאינטרנט או שאינם מסוגלים לעשות בו שימוש יפגעו בכך שיאלצו לשלם על השירות הניתן בלשכה.

יש לציין כי כבר למעלה משנתיים לא נגבית האגרה עבור שאילתה.

ב. ביטול אגרת פורטוקול – מטרתו של תיקון זה היא לבטל את תאגרה שגובה רשות האכיפה והגבייה בעת פתיחת תיק בהוצאה לפועל עבור ניהול ורישום פרוטוקול.

עם הגשת בקשה מן הבקשות המנויות בפרט (א)(1) עד (ב6) בתוספת, תשולם אגרת פרוטוקול שסכומה 23 ₪.

בבדיקה שערכה רשות האכיפה והגבייה, נמצא שכ-85% מהתיקים המתנהלים בהוצאה לפועל נסגרים מבלי שהתקיים דיון בתיק וממילא מבלי שנרשם פרוטוקול של הדיון. בהתאם לחוראות תקנה 9א לתקנות, ניתן לפנות לרשם החוצאה לפועל ולבקש החזר של אגרת הפרוטוקול מחטעם שלא התקיים דיון, אך בפועל מספרן של הבקשות להחזר אגרה נמוך ממספרם של התיקים שלא התקיים בהם דיון. לכן במקרים רבים נגבית אגרת פרוטוקול גם בתיקים שבהם לא נרשם פרוטוקול בתיק.

מכיוון שברובם של התיקים לא מנוהל דיון, הרי שחשבה יזומה של האגרה תסיל על רשות האכיפה והגבייה עלויות נוספות אשר אינן מוצדקות נוכח מספר התיקים חמועט בהם תגבת בסופו של יום אגרת הפרוטוקול.

עוד יצויין שבחודש יולי 2016 הוגשה נגד רשות האכיפה והגביה בקשה לאישור תובענה כייצוגית (ת"צ 15807-07-16 **צדיק ואח' נ' מדינת ישראל - רשות האכיפה והגביה**); על אף שרשות האכיפה והגבייה גובה כיום את אגרת הפרוטקול בהתאם לדין, החליטה רשות האכיפה והגבייה על הפסקת גביית אגרת הפרוטוקול והודיעה על "יחדילה" לפי סעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות, התשע"ו- 2006. בהתאם לכך, החל מה-1 באוקטובר 2016 תדלה הרשות מגביית אגרת פרוטוקול בתיקים שנפתחים בהוצאה לפועל.

בשל חנימוקים המפורטים לעיל ומאחר שבפועל אגרת הפרוטוקול אינה נגבית מיום ה-1 באוקטובר 2016, מוצע לבטל את גביית אגרת הפרוטוקול בתיקי הוצאה לפועל.

אושר על ידי אגף התקציבים.

אודה בעד תתימתך על המכתב הרצ"ב.

ב ר כ ה,

רבקה לנינר
סגנית בכירה לממונה על חכנסות המדינה